

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522200441
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1522200441.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. O., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka N. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, C., t. č. bytom S. XX, C. a otec P. A. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, C., v konaní na návrh starých rodičov: P. A. O., nar. XX.XX.XXXX, a P. X. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom N. 4, R. o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 07.02.2022, č.k. 68P/17/2022-12, jednomyseľne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ō v o d n e n i e :

V napadnutom uznesení súd prvej inštancie zamietol návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu dňa 25.01.2022, ktorým sa domáhali upraviť ich styk s maloletou B. O., nar. XX.XX.XXXX na každý párnny kalendárny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú kalendárnu sobotu v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod., a to bez prítomnosti matky (výrok I.) a s použitím § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods.1, 2, čl.4, § 360 ods.1 C.m.p., § 324 ods.1,2,3, § 325 ods.1, § 326 ods.1, § 328 ods.1, § 329 ods.1,2, § 330 ods.1, § 332 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), § 25 ods.2,5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej „Zákon o rodine“) a vecne tým, že starí rodičia v návrhu uviedli, že s matkou maloletej boli v kontakte od roku 2011 (od sobáša ich syna s matkou maloletej), od roku 2017 boli ich kontakty oveľa častejšie, po narodení vnučky túto navštevovali pravidelne niekoľkokrát mesačne, v lete 2021 boli starí rodičia spoločne s rodičmi a maloletou na spoločnej dovolenke, počas ktorej vyvolala matka maloletej tri konflikty a následne z dovolenky aj s dieťaťom odišla. Po uvedenom incidente videli starí rodičia maloleťú dňa 03.11.2021 len na jednu hodinu (v čase, keď bola maloleťá u svojho otca) a po vydaní neodkladného opatrenia sa stretli s maloletou v rámci termínov stretnutia ich syna s dcérou. Matka však od 14.12.2021 maloleťú otcovi neodovzdávala, a preto sa ani starí rodičia nemohli s maloletou stykať napriek tomu, že s otcom na styk prichádzali v nádeji maloleťú aspoň vidieť. Starí rodičia k návrhu doloženými fotografiami a videami na priloženom CD nosiči poukazovali na fakt, že rodičia z matkinej strany sa s maloletou kedykoľvek stretávajú a vzhľadom na stále menšiu nádej na stretnutie sa s maloletou, navrhovali vydať neodkladné opatrenie upravujúce ich styk s vnučkou.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že ohľadom maloletej prebieha na základe návrhu matky odo dňa 28.10.2021 na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp.zn. 17P/131/2021, konanie vo veci rozvodu rodičov a úpravu práv a povinností rodičov k dieťaťu na čas po rozvode (vo veci nebolo doposiaľ nariadené pojednávanie), v ktorom matka žiada, aby súd manželstvo rozviedol, maloletú zveril do jej osobnej starostlivosti, zastupovaním a správou jej majetku poveril oboch rodičov, otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou 200 eur mesačne a styk otca s maloletou upravil len za prítomnosti matky, a to každý utorok od 16:00 hod do 18:00 hod. a každú nepárnu sobotu v čase od 14:00 hod. do 18:00 hod.. Návrh na rozvod manželstva matka odôvodnila tým, že bývali spolu ako rodina v jednoizbovom byte, ich spolužitie sa počas korona krízy stalo neznesiteľným, otec maloletej sa začal izolovať od vonkajšieho sveta a iných ľudí, pracoval prevažne v noci, cez deň spal, a tým znemožňoval spánok matke ako aj maloletej. Po oznámení, že matka odchádza zo spoločnej domácnosti otec zrušil matke prístup k ich bankovému účtu, čím ostala bez finančných prostriedkov. Do konca mesiaca júl 2021 bola s maloletou na rodičovskej dovolenke, od 01.08.2021 začala matka pracovať ako redaktorka denníka Hospodárske noviny s čistým mesačným príjmom za mesiac august vo výške 818,97 eur. Otec maloletej pracuje ako finančný analytik pre spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s. s predpokladaným mesačným zárobkom cca 2 400 eur mesačne. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že na Okresnom súde Bratislava V prebieha na návrh matky konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom súd rozhodol o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal povinnosťou platiť výživné na maloletú vo výške 100 eur a zároveň upravil styk otca s maloletou (na každý týždeň v utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod., každú nepárnu sobotu od 09:00 hod do 18:00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod.), a to na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 17P/131/2021 a vo zvyšnej časti návrh matky zamietol. Uvedené rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť dňa 04.12.2021 a po odvolaní matky sa spis nachádza na Krajskom súde v Bratislave (odvolacom súde).

4. Poukazujúc na účel inštitútu neodkladných opatrení dospel k záveru, že v posudzovanom prípade neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Konštatoval, že rodičia maloletej sú dosiaľ manželia, na Okresnom súde Bratislava IV prebieha ich rozvodové konanie, maloletá bola na základe vykonateľného rozhodnutia o neodkladnom opatrení zverená do starostlivosti matky a otcovi bol upravený styk s maloletou. V tomto prípade sa však styku s maloletou nedomáha otec ale jeho rodičia, t. j. starí rodičia maloletej, ktorí v návrhu nepreukázali opodstatnenosť svojho nároku a ani naliehavosť potreby dočasne upraviť ich styk s maloletou formou neodkladného opatrenia. Mal za to, že v danom prípade nehrozí ujma a bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia a odcudzenia maloletého dieťaťa a starých rodičov, ktorí majú nepochybne dôležité miesto v živote dieťaťa a aj právo stretávať sa s dieťaťom. Od leta 2021 po odsťahovaní sa matky spolu s maloletou zo spoločnej domácnosti, starí rodičia videli maloletú päťkrát (počas styku maloletej s otcom), posledný raz 14.12.2021. Skutočnosť, že sa s maloletou nestretli cca mesiac a pol do rozhodovania súdu prvej inštancie však nezakladá dôvodnosť úpravy ich styku s maloletou neodkladným opatrením. Z priložených fotografií vyplýva pozitívny a blízky vzťah starých rodičov k maloletému dieťaťu, ktorí sa s maloletou od jej narodenia pravidelne stretávali a existuje medzi nimi silná citová väzba. K návrhu však neboli doložené žiadne dôkazy preukazujúce napr. snahu starých rodičov kontaktovať matku a dožadovať sa styku s maloletou, resp. ktoré by preukazovali nevôľu matky dieťa starým rodičom ukázať a podobne. Starí rodičia navyš žiadajú upraviť styk počas párneho týždňa v piatok a v sobotu, no počas nepárneho týždňa v sobotu a v nedeľu má styk s maloletou upravený vykonateľným rozhodnutím otec. Podľa názoru súdu prvej inštancie úprava styku maloletej so starými rodičmi nie je vecou, ktorá by nezniesla odklad a zároveň nebolo preukázané ohrozenie práv maloletej a ani potreba ich ochrany neodkladným opatrením. Za daných okolností potom nevznikla potreba dočasnej úpravy pomerov maloletej v zmysle návrhu starých rodičov a nebolo zistené ani ohrozenie záujmu, života alebo zdravia maloletej, pre ktoré by bolo potrebné „formou neodkladného opatrenia“ upravovať starým rodičom práva a povinnosti k maloletému dieťaťu. Podľa názoru súdu prvej inštancie nie je maloletá v situácii vyžadujúcej si riešenie v podobe vydaného neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia napokon poukázal na to, že v danom prípade je potrebné vykonanie dokazovania v rozsahu presahujúcom rámec konania o neodkladnom opatrení a v prípade ak medzi matkou a starými rodičmi nedôjde k uzavretiu „dohody“ týkajúcej sa ich úpravy styku s maloletou je možné podať si návrh vo veci samej (na príslušný súd a podľa aktuálne prebiehajúcich konaní), v ktorom súd rozhodne po riadne vykonanom dokazovaní v rozsahu potrebnom pre konečné rozhodnutie.

5. Proti uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie starí rodičia namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods.1 písm. f/ C.s.p.) a neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 C.m.p.). V odvolaní poukázali na to, že je potrebné, aby sa rodinné väzby s vnučkou upevňovali, čo nie je možné bez pravidelného stretávania sa, pričom aj starí rodičia majú podľa § 25 ods.5 Zákona o rodine právo stretávať sa s vnučkou; ak im to nie je zo strany matky umožňované, tak naliehavosť potreby dočasne upraviť ich styk s maloletou je pre účely neodkladného opatrenia preukázaná. Od posledného stretnutia v decembri 2021 maloletú matka aj napriek vykonateľnému uzneseniu súdu zo dňa 29.11.2021, č.k. 68P/269/2021-54 otcovi k styku neodovzdávala, čím sa s vnučkou nemôžu stretávať ani cez styk dieťaťa s otcom. V tomto prípade určite nejde o ohrozenie záujmu, života alebo zdravia maloletej, je však potrebné si uvedomiť, že pri dieťati vo veku 3,5 roka prichádzajú o sledovanie najkrajšieho obdobia jej detstva, bez stretávania dochádza k stále väčšiemu citovému odcudzeniu. Vnučka, ktorá sa stretáva so starými rodičmi z matkinej strany má právo na stretnutie aj s nimi a napriek tomu matka od 26.08.2021 ani raz neiniciovala stretnutie vnučky s nimi a zo života vnučky ich vylúčila alebo už aj vymazala. V odvolacom návrhu odvolatelia navrhli upraviť ich styk s maloletou na každú prvú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10:00 hod. do 108:00 hod. bez prítomnosti matky. K odvolaniu odvolatelia doložili na priloženom nosiči CD fotografie a videá z ich styku s vnučkou (prebiehajúcim v minulosti) a prepis SMS správ z 11.02., 12.02, 13.02., 15.02., 20.02.2021, v ktorých žiadali matku o styk s dieťaťom a prepis odpovedí matky.

6. Matka vo vyjadrení sa k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť poukazujúc na účelovosť tvrdení odvolateľov, ktoré sú neúplné a vytrhnuté z kontextu. Uviedla, že k starým rodičom (jej svokrovcom) sa správala vždy slušne a korektne, často im posielala fotky dcéry a v čase, kedy sa zhoršovalo agresívne správanie sa manžela voči nej, u nich hľadala aj pomoc. V tom čase ju zakaždým poľutovali a snažili sa manželovi „dohovoriť“. V lete 2021 sa starí rodičia dozvedeli o všetkom, čo jej manžel počas spolužitia urobil, popísala im jeho fyzické útoky, ktoré videla aj dcérka a oznámila im, že hodlá tento vzťah ukončiť. Pre to, aby starí rodičia mohli byť s vnučkou išla na rodinnú dovolenku na F. a zlom v ich vzájomnom vzťahu bol moment, kedy starí rodičia pochopili, že z jej strany to nie je pobyť na zmierenie s manželom. Po otvorení témy správania sa manžela voči nej starí rodičia na matku pred dcérou slovne zaútočili, (že je psychicky narušená, že sa nevie postarať o dieťa a má sa nechať vyšetriť). Na margo fyzických útokov na ňu (ku ktorým sa manžel priznal) svokra uviedla, že „možno si si to zaslúžila“ a na prosby matky, aby jej svoje výhrady adresovala v neprítomnosti maloletej, (ktorá bola s nimi v miestnosti a bola vyplašená) svokra nereagovala. Dňa 15.09.2021 si dohodli s manželom spoločné stretnutie na ihrisku, avšak manžel ju oklamal, snažil sa odvieť dcérku preč, fyzicky im bránil vrátiť sa do bezpečia, držal dvere a vyhrážal sa príchodom starých rodičov. Skutočnosť, že starí rodičia boli schovaní niekde nablízku sa dozvedela až potom, ako jej na popud manžela na domofón zvonili policajti (vtedy videla aj starých rodičov). Ich správaniu nerozumie, títo podporili manžela v takomto správaní a prispeli k zbytočnej eskalácii napätia (namiesto toho, aby spoločne strávili čas na ihrisku). Manžel sa následne ozýval len sporadicky, starí rodičia ju za celý polrok nekontaktovali a ku kontaktu pristúpili až 11.02.2022 po vydaní napadnutého uznesenia. V odvolaní opomenuli uviesť, že na jej telefonáty nereagovali a cez smsky komunikovali ultimatívne. Maloletá aktuálne negatívne reaguje na prítomnosť starých rodičov po tom, ako manžel v prítomnosti starej matky v novembri 2021 bez vedomia matky vybral maloletú z materskej školy, aj napriek plaču dieťaťa a upozorneniu učiteľky, že nie je vhodné odvádzať dieťa násilu. Následne dieťa zobrali do manželovho 1 izbového bytu, kde sa schovávali a na klopanie policajtov reagovali až po niekoľkých minútach. Pri odovzdávaní dieťaťa z rúk starej matky ju táto fyzicky napadla a za prítomnosti policajtov jej šklbala vlasy. K tejto situácii sa dieťa často vracia, po tejto udalosti sa často v noci budilo a aj častokrát sa pocikalo. Dcéra bola s otcom a starými rodičmi na štyroch stretnutiach v súlade s neodkladným opatrením, kedy s nimi strávila víkend, vždy pri ďalšom stretnutí odmietla dcérka s manželom odísť s opakovala „Ťaťo nie, babka nie“, aktuálne dcéra s otcom nechce zostať sama, matke nedovolí odísť, maximálne sa hrá pred panelákom. Súdné rozhodnutie žiadnym spôsobom nemarila, vždy sa snažila dcérku na stretnutie pripraviť a motivovať. Na Vianoce roku 2021 sa otec so starými rodičmi dostavil k odovzdaniu dieťaťa na miesto, kde sa matka aktuálne v danom čase nenachádzala aj napriek tomu, že otcovi preukázateľne predtým oznámila adresu, na ktorej bola pripravená dieťa odovzdať. Prítomnosť starých rodičov pri styku dieťaťa s otcom bola z dôvodu, že títo veľmi dobre vedia o zdravotnom stave syna (epileptické záchvaty, kedy je otec celé minúty mentálne neprítomný a odpadáva) a potrebovali byť ako záruka, že maloletá bude vo fyzickom bezpečí. V kontakte starých rodičov s maloletou nechce brániť, tieto by sa však mali uskutočniť po vzájomnej dohode tak, aby bola rešpektovaná vôľa a záujem dieťaťa. Starí rodičia nie sú ochotní akceptovať, že dcérka nechce

sama zostať v ich prítomnosti a nechce, aby sa matka od nej vzdialila. Aktuálne kvôli reakciám dcéry pre popísané traumatizujúce zážitky a celkové zvládanie následkov tieto musela riešiť s psychologičkou.

7. Otec v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu zo dňa 18.03.2022 uviedol, že aktuálne nie je možné z jeho strany rodičom a dcére zabezpečiť pravidelný kontakt, ako mali v období do augusta 2021 (spravidla jeden, až dve návštevy v mesiaci). Otec uviedol výhrady k spôsobu stravovania dieťaťa zabezpečovaného matkou a na to, že stravu B.y riešili aj na niekoľko dní práve jeho rodičia donáškou stravy. Na F. na spoločnej dovolenke jeho rodičia vyjadrili nesúhlas s postojmi a argumentmi matky a následne nastalo blokovanie stretnutia s B. otcovi a aj jeho rodičom. Manželkine argumenty o nemožnosti stretnutia otca s maloletou kvôli epilepsii dňa 15.09.2021 vyriešil otec tým, že tam prišli aj jeho rodičia. Reakcia matky bol okamžitý útek do bytovky na S. a od toho času sa o nich vyjadruje bezdôvodne neslušne, urážlivo a zhadzuje ich. Právo starých rodičov na B. je treba chápať oddelene od jeho práva ako otca. Rozhodnutie odvolacieho súdu v spise 68P/32/2022 znamená, že aktuálne by muselo prísť k dohode medzi ním a matkou o stretávaní sa s dieťaťom, čo nebolo možné celú jeseň. Aktuálne je dôležitý každý jeden deň, aby mohlo k stretnutiu prísť a reálne niet inej cesty ako zásahom súdu vydaním neodkladného opatrenia.

8. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním starých rodičov, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k nasledujúcim záverom. Ako prvoradé poznamenáva, že odvolaním starých rodičov bol (vychádzajúc z obsahu odvolania a znenia odvolacieho návrhu) napadnutý výrok rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, čo do požadovanej úpravy styku starých rodičov s maloletým dieťaťom v každú prvú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky. Vo zvyšku zamietajúceho výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh starých rodičov na úpravu ich styku s maloletou na každý párný kalendárny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a na zvyšok ostatných párných kalendárnych sobôt v mesiaci v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod., a to bez prítomnosti matky, tento nebol odvolaním starých rodičov napadnutý.

10. Ako prvoradé zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

11. Pokiaľ ide o účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, týmto je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením, či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. blízkymi osobami, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča (a aj blízkych osôb) a neumožňuje rodičovi,

resp. blízkej osobe si vynútiť také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má súd za osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

12. V posudzovanej veci sa odvolací súd plne zhoduje so súdom prvej inštancie v jeho záveroch o neosvedčení potreby neodkladnej a dočasnej úpravy styku starých rodičov s maloletou B., (na ktoré v súlade s § 387 ods.2 C.s.p. odkazuje) a ani v čase svojho rozhodovania nemá žiaden dôvod na týchto záveroch niečo meniť. Z obsahu spisu a svojej rozhodovacej činnosti je mu známe, že uznesením Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 29.11.2021, č.k. 68P/269/2021-54, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 09.02.2022, č.k. 11CoP/14/2022-85, bola po návrhu matky, na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 17P/131/2021, maloletá B. O., nar. XX.XX.XXXX, dočasne zverená do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť predbežne prispievať na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom vykonateľnosti uznesenia a vo zvyšku (vrátane matkou navrhovanej dočasnej úpravy styku otca s maloletou) bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 09.02.2022, č.k. 11CoP/14/2022-85, vyplýva, že za situácie, kedy je otec pasívny a nedožaduje sa práva svojho styku s dieťaťom, neboli zistené dôvody naliehavej potreby a ani bezodkladnosť autoritatívneho zásahu súdu do pomerov v rodine nariadením dočasnej úpravy styku otca s maloletou. K argumentácii matky navrhujúcej dočasne upraviť styk otca s maloletou dôvodiac zdravotnými problémami otca (epileptické záchvaty) konajúci súd uviedol, že v danom štádiu konania nie je možné posúdiť a vyhodnotiť, či zdravotný stav otca a intenzita jeho záchvatov je v takom rozsahu, že by mu spôsobovali problém postarať sa o maloletú v čase styku.

13. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ustanovení § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z toho, že tu ide o obmedzenie práv a povinností rodičov, ktoré môže súd obmedziť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Súd zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením (náboženským, filozofickým). Súd musí tiež so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť maloletého dieťaťa uvážiť aj jeho názor. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Pokiaľ sa blízke osoby dieťaťa s rodičom, resp. rodičmi dohodnú na stretávaní s dieťaťom, nepodlieha táto dohoda schváleniu súdu. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal súd rovnako odčleniť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami zásadné obmedzenie jeho práv.

14. Poukazujúc na uvedené zákonné kritériá, ktoré súd riadne preskúmava a vyhodnocuje výlučne v konaní o veci samej, odvolací súd zdôrazňuje, že starí rodičia ani v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ani v podanom odvolaní neosvedčili potrebu okamžitého a neodkladného

zásahu súdu do pomerov starých rodičov a maloletej B. úpravou styku starých rodičov s dieťaťom. Má za to, že v danom prípade sa styk starých rodičov s maloletou realizoval do decembra 2021 v čase styku otca s maloletou a starí rodičia sa nad rámec takto realizovaného styku iného kontaktu s maloletou ani nedomáhali. Pokiaľ v prílohe odvolania starí rodičia predložili prepis sms správ s matkou maloletej z 11.02., 12.02., 13.02., 15.02., 20.02.2021, v ktorých žiadali matku o styk s dieťaťom a prepis odpovedí matky, tieto nie je možné v nadväznosti na následné vyjadrenie sa matky k odvolaniu starých rodičov (o tom, že starí rodičia ju za celý polrok nekontaktovali, ku kontaktu pristúpili až 11.02.2022 po vydaní napadnutého uznesenia ultimatívnyimi smskami a nereagovali na jej telefonáty), považovať za dostatočné osvedčenie potreby okamžitej úpravy styku starých rodičov s maloletou. Navyše, skutočnosti udávané matkou vo vyjadrení sa k odvolaniu, týkajúce sa reakcií maloletej pri preberaní otcom a starými rodičmi zo škôlky v novembri 2021 a pri následnom preberaní dieťaťa matkou, doterajšieho prežívania realizovaného styku s otcom a starými rodičmi dieťaťom, vonkajšie prejavy odmietania styku s otcom a starými rodičmi bez prítomnosti matky dieťaťom v útlohu veku, (v ktorom ešte dieťa nedokáže samo dostatočne verbalizovať svoje obavy) sú závažného charakteru a v štádiu rozhodovania o procesnej forme neodkladného opatrenia, vzbudzujú dôvodné pochybnosti o tom, či starými rodičmi v odvolacom návrhu navrhovaný styk, (vrátane jeho formy) je aktuálne vôbec v záujme maloletej a či aktuálne nepredstavuje riziko možného ohrozenia riadneho fyzického a duševného vývoja dieťaťa. Odvolací súd, (tak ako súd prvej inštancie), síce na jednej strane ľudsky plne chápe potrebu a túžbu starých rodičov byť v kontakte so svojou vnučkou a rozvíjať ich nepochybne existujúce citové väzby, na strane druhej však nemôže pri rozhodovaní nevyhodnocovať a opomenúť zákonné kritériá, kladené zákonodarcom na možné vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Starým rodičom a aj matke dáva do pozornosti, že dôsledkom ultimatívneho spôsobu vzájomného správania sa a dostatočného nerešpektovania sa, môže byť postupné citové odcudzovanie starých rodičov s vnučkou, čím budú maloletú ochudobňovať o vzťah a zážitky z jedinečného vzťahu prarodičov zo strany otca a maloletého dieťaťa, ktorí majú, (bez ohľadu na rozpad partnerského vzťahu rodičov), v živote maloletej nezastupiteľnú úlohu.

15. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, vrátane závislého výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie, podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52, § 58 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p..

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).